

*Polityka spójności
jako determinanta przyspieszenia
percepcji kultury zrównoważonego
rozwoju w Polsce*

prof. zw. dr hab. inż.

Ryszard Janikowski

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu

Co będzie

*Zatem będzie wpieryw marudzenie,
a raczej smutna konstatacja,
jednak potem domniemanie sukcesu*

Przyszłość ZR

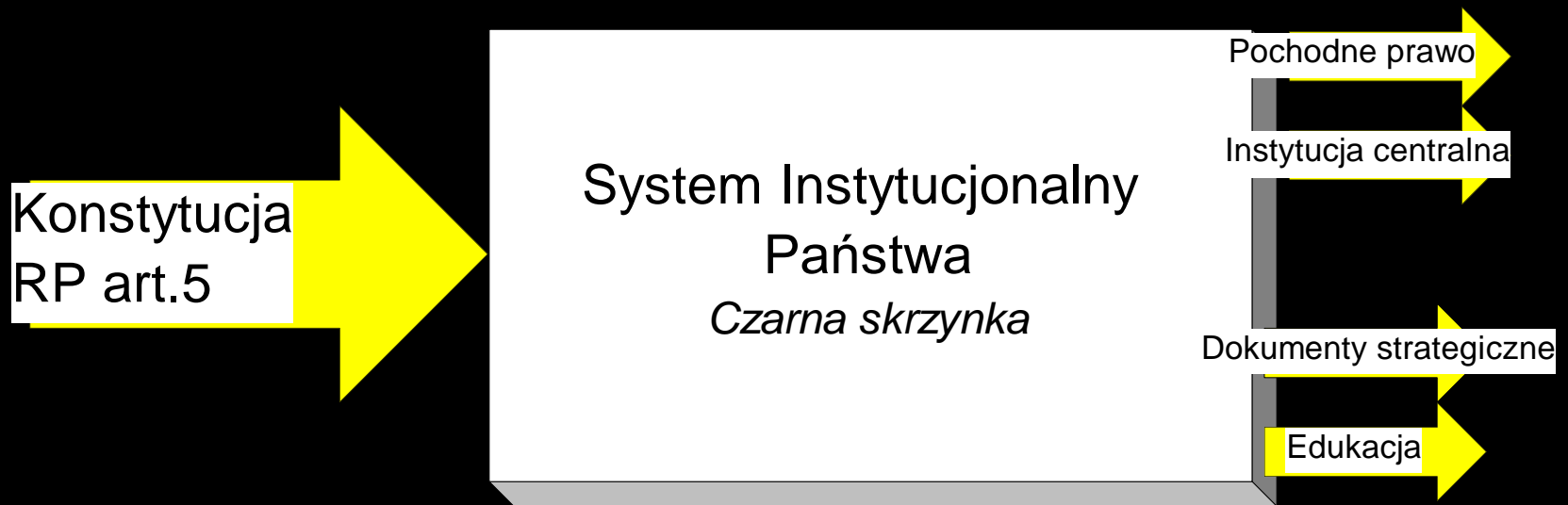

- Ponad 20 lat od Rio
- Następna dekada będzie istotna dla realnego upowszechnienia kultury ZR w Polsce, jak i pogłębienia jej w UE

*Wyjście poza perspektywę
„sektę”*

Model cybernetyczny systemu instytucjonalnego państwa

Polska i angielska wersja językowa artykułu 2.3 Traktatu

2.3. Unia ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz **trwałego** rozwoju Europy, którego podstawą jest **zrównoważony** wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska *naturalnego*. Wspiera postęp naukowo-techniczny.

2.3. The Union shall establish an internal market. It shall work for the **sustainable** development of Europe based on **balanced** economic growth and price stability, a highly competitive social market economy, aiming at full employment and social progress, and a high level of protection and improvement of the quality of the environment. It shall promote scientific and technological advance.

Formalno-prawna definicja ZR w RP

Preambuła do:

ustawy z dnia 31 stycznia 1981 roku o ochronie i
kształtowaniu środowiska

>>>pro-środowiskowe<<<

ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

>>>OK.<<<

Instytucja centralna

Efemeryda, czyli jej brak

Instytucja centralna

- W roku 1994 powołana została Krajowa Komisja do spraw Ekorozwoju, która została rozwiązana w roku 1997
- Następnie w roku 1998 powołano Komitet Rady Ministrów Polityki Regionalnej i Zrównoważonego Rozwoju, który przestał istnieć wraz z rozwiązaniem innych stałych komitetów Rady Ministrów.

Instytucja centralna

- Kolejno w roku 2002 powołano, organ wewnętrzny Rady Ministrów, czyli Radę do spraw Zrównoważonego Rozwoju
- Rada ta powołana została zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 107 z dnia 11 września 2002 roku i rozpoczęła swoją działalność, po upływie prawie roku w maju 2003 roku
- Z kolei Zarządzeniem Nr 83 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku nastąpiło zniesienia Rady do Spraw Zrównoważonego Rozwoju

Jeśli, już to fasada

- Z odpowiedzi ministra środowiska Tomasza Podgajniaka (2005) - z upoważnienia prezesa Rady Ministrów - na interpelację nr 10304 w sprawie działalności Rady do Spraw Zrównoważonego Rozwoju dowiadujemy się, że:
- „Przeprowadzona analiza kosztów funkcjonowania Rady pozwala stwierdzić, że konieczne jest zapewnienie rocznie sumy w przedziale 60 000 - 90 000 zł
- Podobnie w przypadku PROŚ

Instytucja centralna

- w październiku 2014 roku Wicepremier RP Janusz Piechociński powołał **Spółeczną** Radę ds. Zrównoważonego Rozwoju Energetyki,
- „zadaniem (...) będzie opracowywanie propozycji i koncepcji rozwiązań systemowych w obszarze polskiej energetyki w kontekście unijnych i międzynarodowych uwarunkowań.
- **System instytucjonalny państwa polskiego uruchamia działania, które w istocie swoje mogą determinować niezrównoważony rozwój naszego kraju**

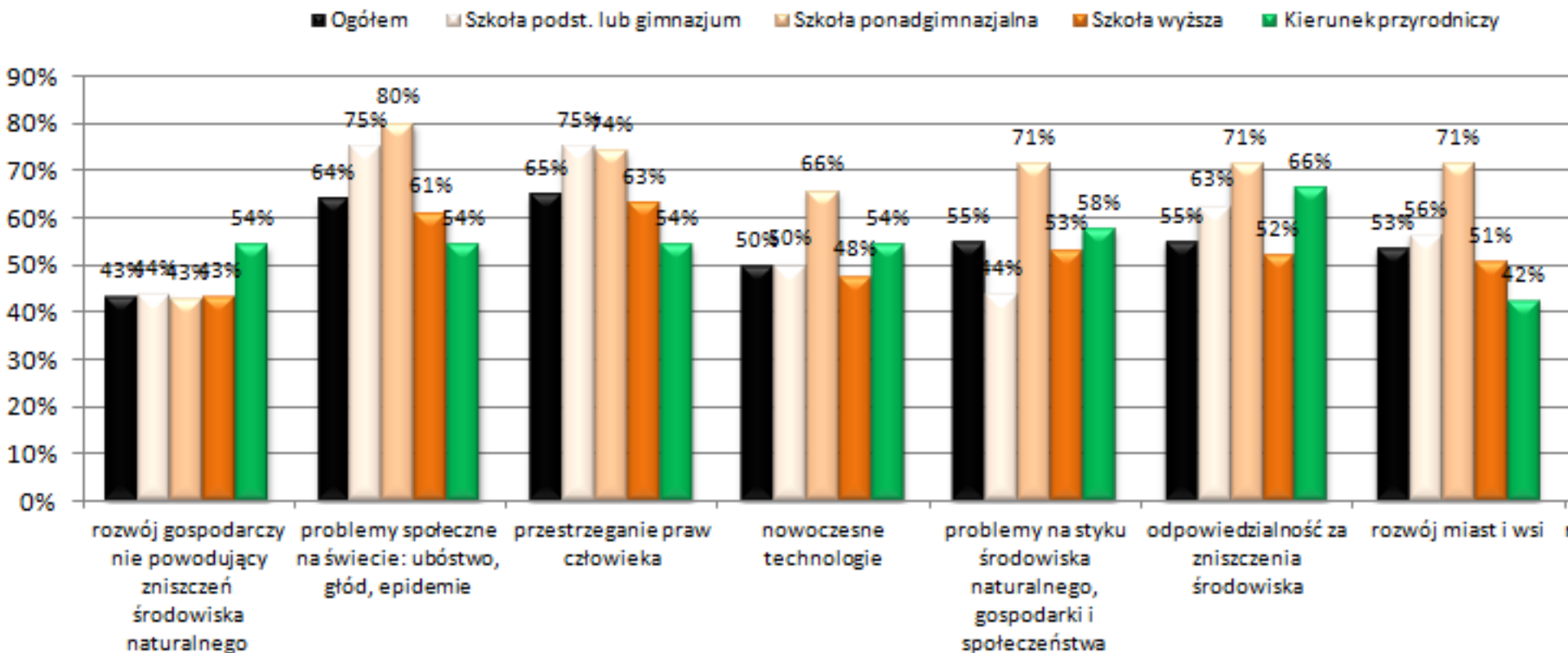
Dokument strategiczny niedokończone (arcy)dzieło

- Polska 2025
- Polska 2030
- Unia a Narodowa Strategia ZR (jedyne taki kraj w UE bez narodowej strategii)

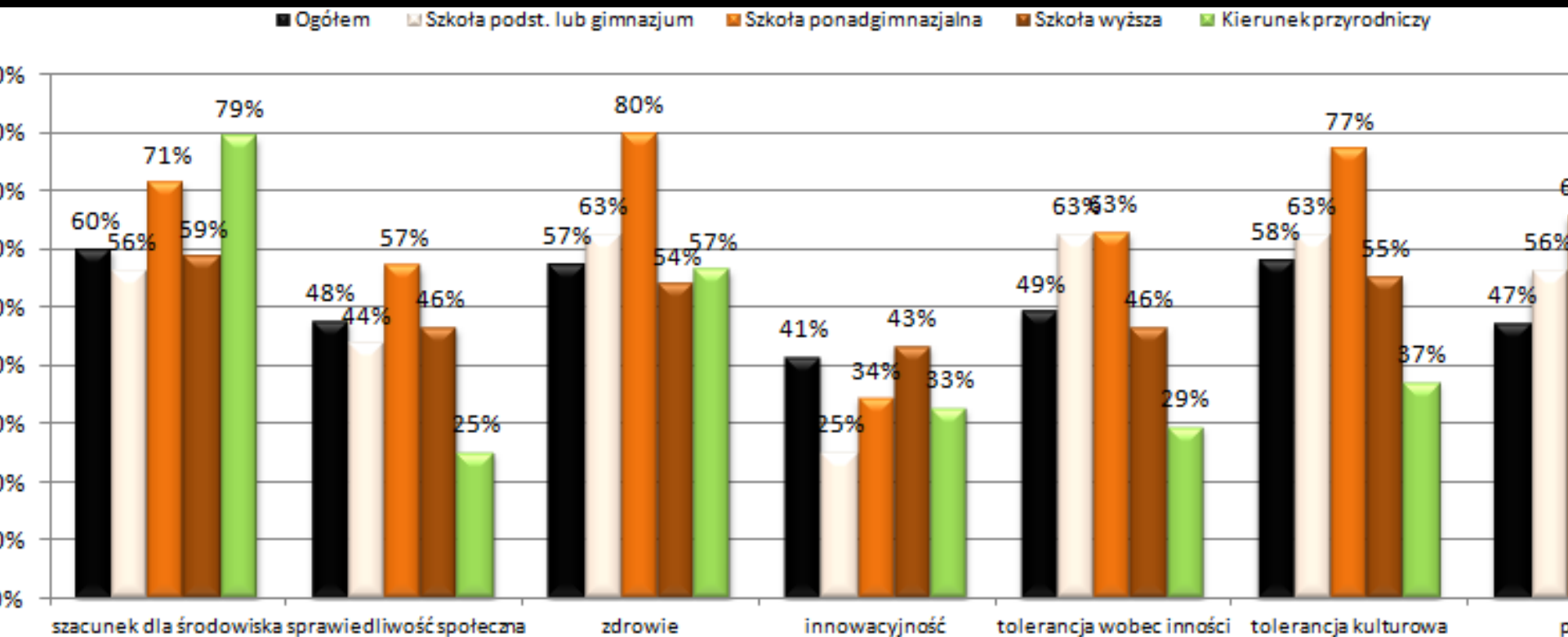
Edukacja

- Brak zapisów w ministerialnych programach wszystkich kierunków
- Polska Komisja Akredytacyjna – wizytacje kierunków ekonomicznych w pełni potwierdzają
- Kształcenie jako OOS, zarządzanie, etc
- „Najlepiej” szkoły ponadgimnazjalne (*vide badania poniżej*)

Czy w ramach zajęć lekcji poruszane są następujące zagadnienia? iTTi 2012

Czy na zajęciach/lekcji promowane są następujące wartości? iTTi 2012

Sustainable development definicija unijna

- It shall work for the **sustainable** development of Europe based on **balanced** economic growth and price stability, a highly competitive social market economy, aiming at full employment and social progress, and a high level of protection and improvement of the quality of the environment

Polityka spójności – jednoznaczne żądanie zawarte w:

- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

„Szantaz” Brukseli

- Dostaniesz nawet 85% jeśli wykazesz się, że „jesteś” z kultury ZR
- Programy Operacyjne
- **Kulturowe i edukacyjne oddziaływanie na polskich aktorów sceny polityczno-gospodarczej**

*cele unijnej polityki spójności udrożniły
wdrażanie wielu mikroprogramów
zrównoważonego rozwoju*

- rewitalizacja,
- remediacja,
- renaturalizacja,
- restytucja,
- rehabilitacja,
- rekultywacja,
- regeneracja,
- retardacja

*Państwo powinno aktywnie budować
kulturę sustensywnego rozwoju*

*Dalsza droga ZR jest trudna
system instytucjonalny państwa
działa ociężale*

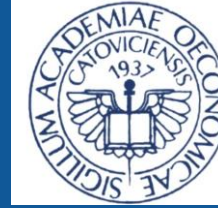

*Polityka spójności spowodowała
istotny i realny skok w percepcji,
recepcji i budowaniu kultury ZR*

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Nadal konieczne są
działania takie jak
dzisiejsza konferencja,
choć nie zastąpią one
Państwa

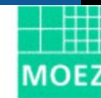
Forschungszentrum Kalsruhe
in der Helmholtz - Gemeinschaft

III POLSKO-NIEMIECKA

KONFERENCJA

ZRÓWNOWAŻONY

ROZWÓJ

Fraunhofer

Zentrum
Mittel- und Osteuropa

NFOŚiGW

Polityka spójności - rybołówstwo

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ
RYBACKI

Śląskie.
Pozytywna energia

**„Operacja współfinansowana przez Unię Europejską
ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego
zapewniająca inwestycje w zrównoważone rybołówstwo.”**

**OBIEKT
MONITOROWANY**

Dziękuję za uwagę